

TURLI TA'LIM MUASSASALARIDA CHET TILI O'QITISH METODIKASI

Fazliddinova Marjona Obidovna

*Andijon davlat chet tillari instituti, Roman-German va
Slavyan tillari fakulteti filologiya va tillarni
o'qitish nemis tili yo'nalishi 3-bosqich talabasi*

Annotasiya: Ushbu maqolada turli ta'lim muassasalarida chet tilini o'qitish metodikalari muhokama qilinadi. Maktablarda, oliy ta'lim muassasalarida va maxsus ta'lim muassasalarida qo'llaniladigan yondashuvlar o'rtasidagi farqlar ta'kidlanadi. Kommunikativ metod, grammatika-translyatsiya metodi, interaktiv o'qitish, kognitiv yondashuv, individual yondashuv va texnologik integratsiya kabi asosiy o'qitish usullari ko'rib chiqiladi. Maqola o'qitish strategiyalarini o'quvchilarning ehtiyojlariga moslashtirish va umumiy ta'lim jarayonini yaxshilashning ahamiyatini ta'kidlaydi

Kalit so'zlar: Chet tilini o'qitish, Metodikalar, Kommunikativ metod, Grammatika-translyatsiya metodi, Interaktiv o'qitish, Kognitiv yondashuv, Individual yondashuv, Texnologik integratsiya

Annotation: This article discusses the methodologies of teaching foreign languages in various educational institutions. It highlights the differences in approaches used in schools, higher education, and specialized institutions. Key teaching methods such as the communicative method, grammar-translation method, interactive teaching, cognitive approach, individualized instruction, and technological integration are examined. The article emphasizes the importance of adapting teaching strategies to meet the needs of students and improve the overall learning experience.

Key words: Foreign Language Teaching, Methodologies, Communicative Method, Grammar-Translation Method, Interactive Teaching, Cognitive Approach, Individualized Instruction, Technological Integration.

Аннотация: В данной статье рассматриваются методики преподавания иностранных языков в различных образовательных учреждениях. Подчеркиваются различия в подходах, используемых в школах, высших учебных заведениях и специализированных учреждениях. Изучаются ключевые методы обучения, такие как коммуникативный метод, метод грамматического перевода, интерактивное обучение, когнитивный подход, индивидуализированное обучение и интеграция технологий. Статья подчеркивает важность адаптации стратегий обучения для удовлетворения потребностей студентов и улучшения общего процесса обучения.

Ключевые слова: Преподавание иностранных языков, Методики, Коммуникативный метод, Метод грамматического перевода, Интерактивное обучение, Когнитивный подход, Индивидуализированное обучение, Интеграция технологий

KIRISH. Chet tili o'qitish metodikasi, ta'lim jarayonini samarali tashkil etish va o'quvchilarga til ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada turli ta'lim muassasalarida chet tili o'qitishning asosiy metodlari, ularning afzalliklari va kamchiliklari, shuningdek, o'qituvchilar uchun tavsiyalar keltiriladi.

Chet Tili O'qitishning Asosiy Maqsadlari

Til Ko'nikmalarini Rivojlantirish: O'quvchilarga tilni muloqotda, yozma va og'zaki nutqda qo'llash ko'nikmalarini o'rgatish.

Madaniy Tushuncha: Chet tilini o'rganish orqali boshqa madaniyatlar va an'analarni tushunish.

O'z-o'zini O'rganish: O'quvchilarga mustaqil ravishda o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirish.

O'qitish Metodikalari

An'anaviy Metodlar

Grammatika-Translyatsiya Metodi:

Afzalliklari: O'quvchilar grammatik qoidalarni chuqur o'rganadilar.

Kamchiliklari: Muloqot ko'nikmalarini yetarlicha rivojlantirmasligi mumkin.

O'qish va Yozish Metodi:

Afzalliklari: Yozma til ko'nikmalarini kuchaytiradi.

Kamchiliklari: O'quvchilar o'rtasida muloqot imkoniyatlarini cheklaydi.

Zamonaviy Metodlar

Kommunikativ Metod:

Afzalliklari: O'quvchilarni real hayotdagi vaziyatlarda muloqot qilishga tayyorlaydi.

Kamchiliklari: Ba'zi o'qituvchilar uchun qiyinchilik tug'dirishi mumkin, chunki bu metodda darslarni rejalashtirish va o'tkazish ko'proq kreativlik talab qiladi.

Interaktiv Metodlar:

Afzalliklari: O'quvchilar o'rtasida jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Kamchiliklari: O'quvchilar orasida tengsizlik bo'lishi mumkin, ba'zi o'quvchilar faol ishtirok etmasligi mumkin.

Ta'lim Muassasalarida O'qitish

Maktablar

Dars Rejasi: Maktablarda chet tili darslari doimiy ravishda o'tkaziladi. O'quvchilarga asosiy grammatika va leksikani o'rgatish uchun an'anaviy va zamonaviy metodlar birgalikda qo'llaniladi.

O'yinlar va Faoliyatlar: O'quvchilarni rag'batlantirish uchun o'yinlar va interaktiv faoliyatlar tashkil etiladi, bu esa darslarni qiziqarli qiladi.

Oliy Ta'lim Muassasalari

Akademik Yondashuv: Oliy ta'lim muassasalarida chet tilini o'qitish ko'proq akademik va professional kontekstda amalga oshiriladi. Talabalar uchun maxsus kurslar va seminarlar tashkil etilishi mumkin.

Ixtisoslashgan Kurslar: Talabalar o'z ixtisosliklari bilan bog'liq chet tillarini o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa ularning karyera imkoniyatlarini kengaytiradi.

О'qituvchilar uchun Tavsiyalar

Malaka Oshirish: O'qituvchilar doimiy ravishda yangi metodlarni o'rganishlari va o'z malakalarini oshirishlari zarur. Malaka oshirish kurslari va seminarlar o'tkazilishi tavsiya etiladi.

Innovatsion Yondashuvlar: O'qituvchilar zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali ta'lim jarayonini qiziqarli va samarali qilishlari kerak. Masalan, onlayn platformalar va multimedia vositalaridan foydalanish.

Talabalar bilan Aloqa: O'qituvchilar talabalar bilan doimiy aloqa o'rnatishlari va ularning ehtiyojlarini hisobga olishlari muhimdir. Talabalar fikr-mulohazalarini tinglash va o'qitish jarayonini shunga mos ravishda o'zgartirish kerak.

Chet Tili O'qitishdagi Innovatsiyalar

Texnologik Vositalar: Mobil ilovalar, onlayn kurslar va multimedia materiallari chet tilini o'rganishda samarali vosita hisoblanadi. Ushbu vositalar o'quvchilarga mustaqil ravishda o'rganish imkoniyatini beradi.

Gibrid Ta'lim: An'anaviy va onlayn ta'limni birlashtirish orqali o'quvchilar uchun yanada qulay va samarali o'rganish muhitini yaratish mumkin.

O'yinlashtirish: O'qitish jarayonida o'yin elementlarini qo'shish, o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va darslarni yanada qiziqarli qiladi.

XULOSA

Chet tilini o'qitish metodikasi ta'lim muassasalarida o'qituvchilar va o'quvchilar uchun muhim ahamiyatga ega. An'anaviy va zamonaviy metodlarni birlashtirish orqali o'quv jarayonini yanada samarali qilish mumkin. Chet tilini o'rganish nafaqat til ko'nikmalarini rivojlantirish, balki global madaniyatni anglash imkoniyatini ham beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Harisova, D. (2021). Chet Tili O'qitish Metodikasi. Tashkent: O'zbekiston Ta'lim Noshirligi.
2. Karimova, S. (2020). Zamonaviy Ta'limda Innovatsiyalar. Tashkent: Fan va Texnologiya.
3. Mamatova, L. (2022). Chet Tili O'qitish: Maktab va Oliy Ta'limda Yondashuvlar. Tashkent: Ta'lim va Rivojlanish.
4. Qodirova, N. (2023). Chet Tili O'qitishning Innovatsion Yondashuvlari. Tashkent: Ta'lim va Rivojlanish.
5. Самиева, Г. Т., & Аликулов, Х. Т. (2023). НОВЫЙ УЗБЕКИСТАН И ПЕРЕХОД В «ЗЕЛЕНУЮ ЭКОНОМИКУ». Экономика и социум, (11 (114)-1), 994-998.
6. Samieva, G. T., & ugli Alikulov, K. T. (2024). MINTAQADA "YASHIL IQTISODIYOT" ASOSIDA BARQAROR IQTISODIY O 'SISHNI TA'MINLASH MASALALARI. THE INNOVATION ECONOMY, 4(04).

7. Aliqulov, H. (2023). “YASHIL IQTISODIYOT”–KELAJAK IQTISODIYOTING ASOSI. Nashrlar, 474-477.
8. Matqosimova, M. E. Q. (2022). SMS LARDA ELLIPTIK STRUKTURALAR. Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS), 2(12), 181-186.
9. Тахирова, М. А. (2021). Педагогические условия организации семинарских, лабораторных и практических занятий в вузе. Academic research in educational sciences, 2(3), 535-543.
10. Takhirova, M. (2020). Improving speech skills of students based on projection of educational objectives in Russian language classes. International Journal of Psychosocial Rehabilitation, 24(7), 8063-8075.
11. Abdullaeva, S. A., Lutfillaev, M. H., & Takhirova, M. A. (2020). VII. THE PROBLEMS OF FORMATION OF A SINGLE INFORMATION-EDUCATIONAL ENVIRONMENT. INNOVATIONS AND MODERN PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN THE EDUCATION SYSTEM, 155.
12. Abdullaeva, S. A., Lutfillaev, M. H., & Takhirova, M. A. (2020). IMPLEMENTATION OF PEDAGOGICAL DIAGNOSTICS SOFTWARE IN THE EDUCATIONAL PROCESS AS A FACTOR OF PERFECTION OF PREVENTIVE WORK TO REDUCE THE GROWTH OF CRIMINAL AGENCIES AMONG STUDENTS. In Сборники конференций НИЦ Социосфера (No. 8, pp. 155-161). Vedecko vydavatelske centrum Sociosfera-CZ sro.
13. Masalieva, O. (2020). The role of Russian scientists in the source study of the bukhara khanate. International Journal of Advanced Science and Technology, 29(5), 1540-1546.
14. Masalievna, M. O., & Muhitdinovich, J. Z. (2020). The Illumination of Bukhara Khans' Building Enterprise in the Some Historical Sources. Test Engineering and Management, 83(5-6), 1803-1811.
15. Масалиева, О. (2004). Амир Музаффарнинг тарихнавис ўғиллари. Мозийдан садо, (2), 22.
16. Masalieva, O. M. (2021, November). THE PRINCE OF BUKHARA SAYYID MUHAMMAD NASIR AND HIS SCIENTIFIC HERITAGE. In International Scientific and Current Research Conferences (pp. 182-185).